

CZY MOJE DZIECKO JEST GOTOWE DO SZKOŁY? O DOJRZAŁOŚCI SZKOLNEJ 7 – LATKA

Rozpoczęcie nauki w klasie pierwszej bywa z reguły dla każdego dziecka dużym wydarzeniem. Przeżywają je również rodzice, zastanawiając się jak ułatwić dziecku szkolny start.

Już w „zerówce” można zaobserwować pewne różnice pomiędzy dziećmi. Jedne chętnie biorą udział w różnych zajęciach, inne bardziej wolą się jeszcze pobawić. Niektóre łatwo odnajdują się w nowej sytuacji, szybko nawiązują znajomość ze swoją panią i innymi dziećmi, inne początkowo tylko przyglądają się zabawie czy zajęciom i w swoim tempie oswajają się z nową sytuacją.

Każde dziecko ma swoją własną historię rozwojową, co widać już przy nabywaniu pierwszych umiejętności, takich jak chodzenie czy mówienie. Po kolei zdobywa ono nowe doświadczenia, umiejętności, poznaje świat aktywnie go badając, chcąc wszystkiego dotknąć, zobaczyć. Rozwija się fizycznie (stan zdrowia), umysłowo, społecznie, emocjonalnie. Wszystkie dotychczasowe doświadczenia dziecka budują stopniowo jego gotowość do rozpoczęcia nauki w szkole czyli osiągnięcia tzw. dojrzałości szkolnej.

Jak ocenić czy nasze dziecko jest już gotowe do nauki, czy poradzi sobie w klasie pierwszej, co tak naprawdę powinno potrafić? Takie pytania zadają najczęściej rodzice. Możemy i spróbujmy to sobie sprawdzić w warunkach domowych. Potraktujmy poniższe pytania jako rozeznanie się w przydatnych dziecku do nauki umiejętnościach a jednocześnie – w miarę potrzeby – w ich rozwinięciu poprzez wspólną zabawę w okresie wakacyjnym:

- Czy dziecko potrafi się przedstawić (powiedzieć jak ma na imię i nazwisko, ile ma lat, gdzie mieszka, czy ma rodzeństwo, czy wie coś o pracy swoich rodziców)
- Czy radzi sobie z podstawowymi czynnościami samoobsługowymi (mycie się, jedzenie, ubieranie, wiązanie butów)
- Czy nawiązuje kontakty z rówieśnikami (zgodnie się bawi, czeka na swoją kolej, wspólnie pracuje) i dorosłymi, czy ważna jest dla niego opinia pani nauczycielki, innych dorosłych
- Czy potrafi doprowadzić do końca rozpoczętą zabawę, jakąś pracę, poprosić dorosłego o pomoc w trudniejszej sytuacji
- Czy prawidłowo chwyta przybory do rysowania, lubi rysować, robi to starannie, czy potrafi ciąć nożyczkami w linii prostej i krzywej, lepić z plasteliny
- Czy wie która ręka jest prawa, która lewa, czy potrafi wskazać prawidłowo lewe ucho, prawe oko
- Czy potrafi znaleźć różnice w bardzo podobnych obrazkach, złożyć obrazek z kilku części
- Czy potrafi opowiedzieć, co jest na dowolnym obrazku, czy rozumie określenia na górze, na dole, po prawej stronie, po lewej
- Czy ułoży historyjkę złożoną z 3 – 4 obrazków, czy potrafi ją opowiedzieć
- Czy liczy kolejno do 10, może 20, potrafi przeliczyć np. kredki, patyczki, dodaje i odejmuje w zakresie 10 (może być przy pomocy palców)
- Czy prawidłowo wymawia wszystkie głoski, czy rozumie słowne polecenia
- Czy rozpoznaje dźwięki z otoczenia (odgłosy zwierząt, pojazdów, instrumentów)
- Czy potrafi uważnie słuchać przez dłuższą chwilę czytanej bajki, muzyki

- Czy łatwo zapamiętuje piosenki, wierszyki, rozwiązuje proste zagadki
- Czy potrafi wymienić pierwszą głoskę w wyrazie, a ostatnią, a środkową (np. w wyrazie las), czy słyszy różnicę pomiędzy podobnie brzmiącymi słowami (góra – kura, koza – kosa).

Na koniec warto wiedzieć, że w zależności od tego w jakim tempie rozwija się nasze dziecko mogą zdarzyć się dwie sytuacje, kiedy to nie 7 – latek a dziecko rok młodsze lub rok starsze rozpoczyna naukę w klasie pierwszej. Pierwsza – to sytuacja tzw. przyśpieszenia obowiązku szkolnego, kiedy dziecko młodsze swoimi chęciami i umiejętnościami dorównuje dzieciom 7 – letnim, druga – odroczenia i wydłużenia tym samym etapu przygotowawczego czyli „zerówki” dla dziecka, które widzimy, że nie jest jeszcze z różnych powodów gotowe do rozpoczęcia nauki w klasie pierwszej. W obu tych sytuacjach potrzebna jest wizyta w poradni psychologiczno – pedagogicznej, gdzie po przeprowadzonych badaniach uzyskujemy stosowną opinię, którą przekazujemy dyrektorowi szkoły, do której będzie uczęszczać nasze dziecko. W przypadku przyśpieszenia dziecku nauki (na wniosek rodziców) ostateczną decyzję podejmuje dyrektor szkoły, natomiast o odroczeniu nauki (bywa, że jest to sugestia nauczyciela z „klasy 0”, szkolnego pedagoga czy lekarza) decydują rodzice i to właśnie oni zgadzają się lub nie z podjęciem takiej decyzji.

Barbara Kurdybowicz – psycholog
Poradnia Psychologiczno – Pedagogicznej w Zabierzowie